

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
भारतीयविद्या पारंगत (एम्.ए.)- नियमित

R

परीक्षा: जानेवारी- २०२३

प्रथम सत्र

विषय: - भारतीय धर्म आणि तत्त्वज्ञान (बुद्धपूर्व) (19R1314)

दिनांक: ०६/०१/२०२३

गुण: ६०

वेळ: दु. २.०० ते ४.३०

सूचना :- (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. (२) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र. १. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (३६)
१. वैशेषिक आणि सांख्य या दर्शनांविषयी लिहा.
 २. गौतमबुद्धाने धर्मविचारात कोणती क्रांती केली ते स्पष्ट करा.
 ३. जैन धर्माची मुख्य तत्त्वे सांगा.
 ४. उपनिषदांच्या तत्त्वज्ञानाचा आढावा घ्या.
 ५. अथर्ववेदीय धर्माविषयी सविस्तर लिहा.
- प्र. २. टीपा लिहा. (कोणतेही तीन) (१८)
१. अश्विनौ
 २. सूर्यदेवता
 ३. अश्वमेध आणि राजसूय
 ४. ऋग्वेदातील स्त्री-देवता
 ५. अग्निहोत्र आणि दर्शपूर्णमास
- प्र. ३. रिकाम्या जागा भरा. (०६)
१. या यज्ञामधील अनेक बाबी १७ या आकड्याच्या पटीत असतात.
 २. महावीराच्या उदयापूर्वी जैन धर्मांमध्ये इतके याम होते.
 ३. गौतमबुद्धाचा जन्म..... येथे झाला.
 ४. या देवाचे अन्न म्हणून करम्भ हा पदार्थ सांगितलेला आहे.
 ५. हा ऋताचा देव आहे.
 ६. हा यज्ञ करण्याकरिता यजमानाला चार ह्यात पत्नी असणे आवश्यक आहे.